

Vilija Salienė  
Antanas Smetona

# Lietuvių kalba

Pirma knyga

Skaitau

9–10

# Turinys

Pratarmė .....	7
<b>Kartojimas .....</b>	<b>8</b>
1. Skaitau ir suprantu, apie ką yra tekstas .....	14
2. Kas man padeda suprasti tekstą .....	16
3. Kokia kalbinė teksto raiška man jau pažįstama .....	18
4. Kokias teksto skaitymo strategijas moku taikyti .....	22
5. Kartuju rašybos taisykles .....	24
6. Kartuju skyrybos taisykles .....	26
<b>Leksikologija ir dialektologija .....</b>	<b>28</b>
7. Ką žinau apie leksikologiją .....	30
8. Tarmių mokslas .....	32
9. Aukštaičiai .....	34
10. Žemaičiai .....	36
11. Bendrinė kalba ir tarmės .....	38
12. Tarmybės – kalbos įdomybės .....	40
13. Tarmybės – kalbos puošmenos ar draiskanos? .....	44
14. Leksikos normos ir gyvenimas .....	46
<b>Skaitau .....</b>	<b>48</b>
15. O kodėl aš skaitau .....	50
16. Teksto skaitymo ypatumai .....	54
17. Kaip suprasti tekstą: tema .....	56
18. Dar apie teksto temą .....	62
19. Kaip suprasti tekstą: problema .....	64
20. Kaip suprasti tekstą: pagrindinė mintis .....	66
21. Kaip suprasti tekstą: faktas ir nuomonė, detalė ir visuma .....	68
22. Kaip suprasti tekstą: klausimai ir perfrazavimas .....	70
23. Kaip suprasti tekstą: reikšminiai žodžiai ir tikslinė teksto peržvalga .....	72
24. Skaitau įvairių žanrų negrožinius tekstus .....	82
25. Kaip suprasti tekstą: tema, pagrindinė mintis, problema .....	90
26. Kaip suprasti tekstą: tiesioginė ir perkeltinė prasmė .....	96
27. Kaip suprasti tekstą: potekstė .....	100
28. Kaip suprasti tekstą: kontekstas .....	108

<b>29.</b> Skaitau tekstą ir ieškau jame reikiamos informacijos: medžiagos atranka ir sisteminimas, išrašai ir citavimas .....	114
<b>30.</b> Skaitau, kalbu, rašau .....	120
<b>Kalbotyros pagrindai .....</b>	<b>122</b>
<b>31.</b> Ikirašytinis tautos ir kalbos raidos periodas – baltai .....	128
<b>32.</b> Lietuviškos raštijos raida .....	134
<b>33.</b> Lietuvių raštijos veikėjai ir lietuvių kalbos tyrėjai .....	142
<b>Apibendrinimas .....</b>	<b>144</b>
<b>34.</b> Mokiausi suvokti skaitomą ir klausomą tekstą .....	150
<b>35.</b> Sužinojau apie lietuvių kalbos raidą ir jos tyrėjus .....	152
<b>36.</b> Sužinojau apie lietuvių kalbos tyrėjus .....	154
<b>37.</b> Sužinojau apie lietuvių kalbos tarmes ir bendrinę kalbą .....	156
<b>38.</b> Mokiausi skirti dalykinį, publicistinį ir meninį stilių .....	158
<b>39.</b> Mokiausi suvokti skaitomą tekstą .....	166
<b>40.</b> Prisimenu, ką jau moku apie tekstą .....	170
<b>41.</b> Dar apie tekstą .....	172
<b>42.</b> Kas man padeda suprasti tekstą .....	176
<b>43.</b> Piešinys (ilustracija) – irgi tekstas .....	178
Santrumpos .....	180

Vilija Salienė  
Antanas Smetona

# Lietuvių kalba

Antra knyga

Rašau

9–10



# Turinys

Pratarmė .....	7
<b>Kartojimas .....</b>	<b>8</b>
1. Kartoju kalbos dalis .....	10
2. Kaip skirstomos kalbos dalys .....	12
3. Morfologinės linksniuojamųjų kalbos dalių ypatybės .....	14
4. Morfologinės veiksmažodžio ir jo išvestinių formų ypatybės .....	16
5. Kartoju žodžių sandarą ir darybą .....	18
6. Kartoju sakinio dalis .....	22
<b>Sintaksė .....</b>	<b>24</b>
7. Prisimenu, kas yra sudėtinis sakinyš .....	26
8. Prisimenu sudėtinių sakinių skyrybą .....	28
9. Sudėtiniai prijungiamieji sakiniai .....	30
10. Sudėtinių prijungiamųjų sakinių skyryba .....	32
11. Šalutinių sakinių rūšys. Tarinio ir pažyminio šalutiniai sakiniai .....	34
12. Veiksnių ir papildinio šalutiniai sakiniai .....	36
13. Aplinkybių šalutiniai sakiniai .....	38
14. Šalutinių sakinių laipsniai .....	40
15. Šalutinių sakinių sintaksiniai sinonimai .....	42
16. Sudėtiniai sujungiamieji sakiniai ir jų skyryba .....	44
17. Dar apie sudėtinius sujungiamuosius sakinius ir jų skyrybą .....	46
18. Sudėtiniai bejungtukiai sakiniai .....	48
19. Sakinio skyryba priklauso nuo prasmės .....	50
20. Dar apie sakinių prasminius ryšius .....	52
21. Sudėtiniai mišrieji sakiniai .....	54
22. Dar apie sudėtinius mišriuosius sakinius .....	56
23. Vientisinio ir sudėtinio sakinių apibendrinimas .....	58
24. Dar apie sintaksę ir skyrybą .....	60
<b>Rašymo procesas .....</b>	<b>62</b>
25. Rašymo tikslas ir adresatas .....	66
26. Kokių man reikia dalykinių tekstų .....	68
27. Pasirengimas rašyti: medžiagos rinkimas ir tvarkymas .....	70
28. Pasirengimas rašyti: išraišai ir citatos .....	72
29. Rašymo eiga: gera pradžia – pusė darbo .....	74
30. Rašymo eiga: galimos dėstymo strategijos .....	76
31. Rašymo eiga: apibendrinu .....	78
32. Rašymo eiga: variantų skaitymas ir aptarimas .....	82
33. Rašymo eiga: teksto tobulinimas ir redagavimas .....	86

34. Rašymo eiga: teksto tobulinimas ir redagavimas kompiuteriu .....	88
35. Rašymo eiga: teksto keitimų sekimo funkcija .....	90
36. Pamėginsiu suderinti reikalavimus ir savo rašymo stilių .....	92
37. Glaustumas – išminties brolis .....	96
38. Rašymas atsižvelgiant į adresatą .....	98
39. Samprotaujamojo teksto atmaina – straipsnis .....	100
40. Rengiuosi rašyti straipsnį .....	102
41. Rašau straipsnį.....	104
42. Rašau charakteristiką ir rekomendaciją .....	110
43. Rašau recenziją ir anotaciją.....	114
<b>Mokyklinė esė ir kūrybiniai bandymai.....</b>	<b>116</b>
44. Kas yra mokyklinė esė .....	120
45. Mokyklinės esė tipai ir galimos dėstymo strategijos.....	122
46. Aiškinimas ir argumentavimas .....	124
47. Mokyklinės esė rašymas ir teksto tvarkymas .....	126
48. Kam to reikia?.....	128
49. Literatūrinė esė .....	130
50. Miniatiūra .....	132
51. Novelė .....	134
52. Eilėraštis .....	136
53. Dedikacija.....	140
<b>Apibendrinimas .....</b>	<b>142</b>
54. Sužinojau daugiau apie sudėtinius sakinius .....	144
55. Mokiausi nedaryti skyrybos klaidų.....	146
56. Mokiausi nedaryti rašybos klaidų .....	148
57. Pakartojau rašymo seką.....	150
58. Mokiausi rašyti tekstus.....	152
59. Ką sužinojau apie sudėtinius sujungiamuosius, bejungtukius ir mišriuosius sakinius .....	154
60. Apibendrinu kalbos ir sakinio dalis.....	156
61. Kokius įgūdžius tobulinau: stengiausi rašyti be rašybos klaidų .....	158
62. Dar apie rašybą ir skyrybą.....	160
63. Mokiausi rašyti įvairius tekstus .....	162
64. Mokiausi kurti .....	164
65. Kartojau rašybos taisykles.....	166
66. Apibendrinu gramatikos žinias: prisimenu kalbos dalis.....	168
67. Kartojau sakinių rūšis.....	172
68. Dar apie sakinių rūšis.....	174
69. Dar kartą apie skyrybą.....	176
70. Kartojau pagrindines skyrybos taisykles.....	178
Santrumpos.....	180

Vilija Salienė  
Antanas Smetona

# Lietuvių kalba

Trečia knyga

Kalbu

9–10



# Turinys

Pratarmė .....	7
<b>Kartojimas .....</b>	<b>8</b>
1. Kalbėdamas ir rašydamas laikais kalbos normų .....	10
2. Ką jau moku apie kirtį .....	14
3. Aiškinu ir argumentuoju .....	16
4. Samprotauti raštu gerokai sunkiau .....	18
<b>Kirčiavimas .....</b>	<b>20</b>
5. Penkios kirčiavimo taisyklės .....	22
6. Kas tas Ferdinandas de Sosiūras? .....	24
7. Net keturios vardažodžių kirčiuotės .....	26
8. Dar apie keturias vardažodžių kirčiuotes .....	28
9. Didžiosios kirčiavimo pagalbininkės – priesagos .....	30
10. Kaip kirčiuojamas veiksmažodis? .....	32
11. Priesagos <i>-inis</i> vedinių kirčiavimas .....	34
12. Dar kelios kirčiavimo įdomybės .....	36
13. Ar kai kurie žodžiai man netrukdo kalbėti? .....	38
<b>Kalbu viešai .....</b>	<b>40</b>
14. Kas yra viešasis kalbėjimas .....	42
15. Rengiuosi viešajai kalbai: tema, pagrindinė mintis, tikslas .....	44
16. Rengiuosi viešajai kalbai: renku medžiagą .....	46
17. Komponentuoju kalbą: įžanga ir pagrindinė mintis .....	48
18. Komponentuoju kalbą: teiginių dėstymo tvarka .....	50
19. Komponentuoju kalbą: apibendrinimas .....	52
20. Mokausi sakyti kalbą – repetuoju .....	54
21. Ko reikia gerai kalbai .....	56
22. Teksto santrauka kompiuterine turinio pristatymo programa .....	58
23. Viešas teksto, rodant skaidres, pristatymas .....	60
24. Dialoginis viešasis kalbėjimas .....	62
25. Dalykinis pokalbis .....	64
26. Interviu .....	68
27. Diskutavimo pagrindai .....	70
28. Vadovavimas diskusijai ir argumentavimas .....	72
29. Diskutavimo nesklaidumai .....	76



<b>Apibendrinimas</b> .....	<b>78</b>
<b>30.</b> Mokiausi viešai kalbėti .....	<b>80</b>
<b>31.</b> Sužinojau, kokie yra lietuvių kalbos kirčiavimo sistemos bendriausi dėsningumai .....	<b>82</b>
<b>32.</b> Sužinojau, kaip kirčiuojami veiksmažodžiai, priesagos <i>-inis</i> vediniai ir kt. ....	<b>84</b>
<b>33.</b> Pakirčiuokime .....	<b>86</b>
<b>34.</b> Ko mokiausi: apie dialoginį viešąjį kalbėjimą .....	<b>88</b>
<b>35.</b> Viešasis kalbėjimas – sunkus, bet įveikiamas darbas .....	<b>90</b>
<b>36.</b> Geras kalbėtojas – dažniausiai ir geras klausytojas .....	<b>92</b>

Vilija Salienė  
Antanas Smetona

# Lietuvių kalba

Priedai

